

Školství v USA

- zajištění vzdělání plně v kompetenci jednotlivých států Unie, nesmí být v rozporu s ústavou a federálními zákony, federální vláda působí spíše prostřednictvím převážně grantových programů (stimulují zvýšení úrovně výuky ve veřejných školách)
- místní jurisdikce - významná úloha v řízení veřejných/státních vzdělávacích institucí, na úrovni *counties* (okresů) nebo místních samospráv v případě větších měst a obcí
- neexistují jednotné vyučovací osnovy, nestejná kvalita poskytovaného vzdělání nejen mezi školami státními a nestátními, ale i mezi jednotlivými státy Unie
- existence zpoplatněných nestátních škol (už od úrovně mateřských) – úroveň výuky v porovnání se státními školami (bezplatné) považována za vyšší- v ČR většinou naopak, na veřejných vysokých školách školné (federální finanční půjčky)
- ekvivalent středoškolských studií v ČR - v USA součástí povinné a současně tudíž i nárokové jedenáctileté až třináctileté školní docházky (liší se podle jednotlivých států) -> těžko srovnatelná úroveň výuky na středních školách v USA a ČR -> struktura a vyučovací osnovy českých středních škol jsou výrazněji diverzifikovány podle typu škol a schopností studentů
- high school - student si vybírá obtížnost studovaného předmětu s ohledem na svoje schopnosti, vždy stanoven minimální počet hodin pro jeho absolvování, míra znalostí ověřována formou testů (odpovídají stupni znalostí každého jednotlivého předmětu)
- SAT- zkoušky = standardizované testy s celostátní působností (vyžaduje většina vysokých škol jako jeden z podkladů pro přijímací řízení) - na rozdíl od ČR, v USA stále určitá rovnováha mezi poptávkou a nabídkou po studiu na VŠ, neplatí v případě renomovaných škol- ve výběru studentů vysoce selektivní
- struktura vysokých škol v ČR v posledních letech přejímána právě po západním vzoru USA

Standart učitele:

Američtí učitelé základních a středních škol získávají kvalifikaci na čtyřletých vysokých školách (colleges) a univerzitách. Ačkoliv požadavky na obsah kvalifikačního studia se různí na univerzitách a v jednotlivých státech, většina učitelů musí absolvovat postgraduální vzdělávání s více, či méně zkouškami pro udržení své učitelské licence. Většina učitelů má magisterský stupeň vzdělání a další vzdělání si doplňuje během své učitelské kariéry. Obecně jsou učitelé veřejných škol povinni mít příslušnou kvalifikaci podle zákonů státu, kde učí. Každý stát organizuje vlastní učitelské zkoušky, jejich výsledkem je získání licence, která ovšem platí pouze v tomto státě (většinou stačí dílčí doplňující zkoušky). Učitelé jsou zaměstnanci příslušného školského distriktu. Tvorba profesních učitelských standardů je spojena s organizací National Board for Professional Teaching Standards (NBPTS). Standardy, které organizace vytváří, stojí na 5 pilířích:

- učitelé jsou oddáni studentům a jejich učení
- učitelé znají svůj předmět a ví, jak ho naučit studenty
- učitelé jsou zodpovědní za řízení a monitorování učení studentů
- učitelé systematicky přemýšlí o své praxi a učí se ze svých zkušeností
- učitelé jsou členy učící se společnosti

V USA Existuje 25 certifikačních oblastí, z nichž každá má vlastní podobu standardu.

Art, Career and Technical Education, English as a New Language, English Language Arts, Exceptional Needs Specialist, Generalist, Health Education, Library Media, Literacy: Reading - Language Arts, Mathematics, Music, Physical Education, School Counseling, Science, Social Studies – History, World Languages Other than English.

Každá oblast je navíc strukturovaná podle toho, jak staré děti učitel vyučuje, na **Early Childhood, Middle Childhood, Early Adolescence, Young Adulthood** apod. Výsledkem jsou pak standardy pro učitele konkrétní oblasti a konkrétní věkové skupiny dětí. Každý z těchto samostatných dokumentů čítá nejméně 70 stran textu popisujícího potřebné znalosti a dovednosti kvalitního učitele. Na tvorbě dokumentu se podílí komise stanovená NBPTS, která se skládá převážně z praktikujících učitelů a odborníků. Poté je návrh předložen k veřejné diskuzi, znova upravován a po schválení NBPTS publikován. Dokumenty jsou pravidelně revidovány.

Nový odborný učitel, který vystuduje odborně akreditovanou instituce by měla být schopen:

- pomáhat všem žákům předškolního až 12. ročníku (P–12) učit se

- učit podle standardů studentů P–12 stanovených specializovanými profesními asociacemi a státy
- vysvětlit možnosti výuky založené na znalostech získaných z výzkumu a nejlépe praxe
- aplikovat efektivní metody výuky studentů, kteří jsou v různé etapě vývoje, mají různé styly učení a pocházejí z různých prostředí
- přemýšlet o praxi a jednat na základě zpětné vazby
- být schopni efektivně integrovat technologie do výuky

VOLBY 2021

SPOLU:

- + zvýšení financování školství na průměr zemí OECD- 5,2% HDP (strategie 2030+)
- + do r.2025 investice 2,5% HDP do vědy a výzkumu
- + propojení výzkumu a byznysu - lepší konkurence schopnost české ekonomiky a rozvoj inovací

ANO:

- + program prevence násilného chování žáků a včasného odhalení rizikového chování teenagerů
- + užší propojení průmyslu a odborného vzdělávání maximálním využíváním prvků duálního vzdělávání a úzké koordinace mezi všemi aktéry jak na národní, tak na regionální úrovni
- + další navyšování platů ve školství na všech stupních, a to jak u pedagogických, tak nepedagogických pracovníků. Vytvoření takových podmínek pro mladé učitele, aby ze školství neodcházeli

Ing. Robert Plaga, Ph.D. – ministr školství, mládeže a tělovýchovy, magisterský a doktorský titul získal studiem na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně, zkušenost v oblasti řízení sekce vysokého školství, vědy výzkumu

Piráti a Starostové:

- + snížení administrativní zátěže na školách
- + návrh systému profesního růstu s cílem podpořit celoživotní vzdělávání učitelů a ředitelů škol a jeho propojení se systémem odměňování, zapojení lidí z praxe do přípravy
 - příprava návrhu na nahrazení „státní maturity“ zkouškou ze zvládnutí středoškolského minima, kterou by bylo možné složit kdykoliv v průběhu studia.

Mgr. Petr Gazdík - učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů (matematika-zeměpis) na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity, učitel na ZŠ

SPD:

- + menší skupiny žáků ve výuce, kvalitní vybavení škol, rozvoj kariérového poradenství a zájmové činnosti dětí
- + podpora zapojení technologicky dobře vybavených firem do praktické výuky žáků
 - SPD odmítá současný systém společného vzdělávání (inkluze)